

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 27 § i lagen om statsandelar till kommunerna

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om statsandelar till kommunerna ändras så att den allmänna statsandel som beviljas kommunerna 2007 och 2008 minskas med 0,96 euro per invånare vartdera året. Ett anslag motsvarande minskningen av statsandelarna, sammanlagt ca 10 miljoner euro, anvisas i statsbudgeten för finansiering av kostnaderna för utvecklande av statens och kommunernas

gemensamma informationssystem.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2007 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 2007.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
MOTIVERING.....	3
1. Inledning.....	3
2. Nuläge	3
2.1. Informationsförvaltningssamarbetet inom den kommunala sektorn.....	3
2.2. Bedömning av nuläget.....	3
2.3. Planerade utvecklingsåtgärder	4
3. De föreslagna ändringarna.....	5
4. Propositionens konsekvenser.....	5
5. Beredningen av propositionen.....	5
6. Ikraftträdande	6
LAGFÖRSLAG.....	7
om ändring av 27 § i lagen om statsandelar till kommunerna	7

MOTIVERING

1. Inledning

Hela den offentliga förvaltningen står inför allt större utmaningar i sin strävan att trygga tillgången till och kvaliteten på tjänster. Effektiv användning av informations- och kommunikationstekniken är en central faktor när verksamhetsformerna och strukturerna förnyas. I samband med den aktuella kommun- och servicestrukturreformen har såsom ett centralt problem aktualiserats det faktum att kommunernas informationssystem, som är viktiga med tanke på revideringen av produktionen av välfärdstjänster, i första hand är ordnade internt inom organisationen. Detta gör det svårare att åstadkomma sådana servicekedjor som överskrider organisationens gränser. Behovet av nya gemensamma lösningar som täcker hela den offentliga förvaltningen är uppenbart.

2. Nuläge

2.1. Informationsförvaltningssamarbetet inom den kommunala sektorn

Enligt slutrapporten (Statsrådets kanslis rapporter 1/2006) av KuntaIT-utvecklingsgruppen, som är tillsatt av regeringens informationssamhällsprogram, använder den kommunala sektorn årligen ca 750 miljoner euro för informations- och kommunikationsteknik. Utgifterna ökar varje år med 4–6 %. Det finns ca 340 000 arbetsstationer i kommunerna, varav 40 % används i undervisningen. Ungefär 3 300 personer arbetar i informationsförvaltningsuppgifter inom den kommunala sektorn. Kostnaderna för statens informationsförvaltning är något mindre, men personalen inom den är större, ca 4 000 personer. Skillnaderna beror bland annat på att en tredjedel av kommunerna har lagt ut en betydande del av sin informationsförvaltning

på den privata sektorn. Utöver detta har 50 kommuner överfört produktionen av informationsteknik till gemensamt ägda servicecentraler. I nästan alla större kommuner har man strävat efter att hålla isär de interna rollerna som beställare och producent. Resurserna på beställarsidan är likväl i ett vidare perspektiv underdimensionerade. Kommunerna och samkommunerna utvecklar sin informationsförvaltning och sina elektroniska tjänster i samarbetsnätverk. Utöver de nätverk som existerar mellan kommunerna samarbetar även landskapsförbunden och aktörer inom den specialiserade sjukvården när det gäller utveckling och anskaffning av informationsförvaltning. Även Finlands Kommunförbund satsar på uppgifter som avser utveckling, service och intressebevakning inom informationsförvaltningen.

2.2. Bedömning av nuläget

Kommunernas samarbete på informationsförvaltningsområdet är fortfarande splittrat. Kommunernas samarbete i egenskap av beställare av informationsförvaltningstjänster har inte utvecklats lika positivt som produktionssamarbetet. För att nämna ett exempel är redan den regionala anskaffningsprocessen, där alla parter skall fatta ett beslut med samma innehåll vid samma tidpunkt, långsam, dyr och osäker vad resultaten beträffar. Ju mer omfattande samarbete man eftersträvar desto större blir problemen. I informationsförvaltningen inom den kommunala sektorn finns ett särskilt behov av stora riksomfattande lösningar som inte bara koncentrerar sig på den kommunala sektorn utan på informationsförvaltningen inom hela den offentliga förvaltningen. För riksomfattande utvecklingsarbete och samordning behövs ett särskilt finansieringsinstrument.

Även inom statsförvaltningen finns olika sektorspecifika kärnsystem som enligt vissa bedömningar inte åsamkar statsförvaltningen några större problem trots skillnader i syste-

men, men som återkommer i kommunerna och sålunda medför överlappande arbete. Staten koncentrerar dock sin informationsförvaltning målmedvetet. Även inom den kommunala sektorn finns ett stort behov av att på samma sätt koncentrera utvecklandet av informationsförvaltningen. Funktionellt och ekonomiskt samarbete behövs också mellan olika sektorer inom den offentliga förvaltningen.

2.3. Planerade utvecklingsåtgärder

Vid inrikesministeriet har inrättats en KuntaIT-enhet som styr informationsförvaltningsutvecklingen i kommunerna från och med den 1 oktober 2006. Enheten verkar enligt ett nätverksbaserat samarbete tillsammans med aktörer inom den kommunala sektorn, statsförvaltningen och den privata sektorn, och den genomför åtgärder och projekt i enlighet med sin årsplan. I detta avseende samordnar den bl.a. utvecklandet av tjänster som hänförs till enhetens verksamhetsområde genom att bereda och genomföra utvecklingsprogram och spetsprojekt, främja utvecklandet och användningen av tjänsteinnovationer samt tillvägagångssätt som grundar sig på informations- och kommunikationsteknik inom sitt verksamhetsområde samt främja samarbetet med anskaffning av informationsförvaltning till kommunerna. Inrättandet av KuntaIT-enheten utgör en del av en mer omfattande helhet som avser att koncentrera och utveckla informationsförvaltningen inom den offentliga sektorn och där målsättningen är en informationsförvaltningsaktör som är gemensam för hela den offentliga förvaltningen (med arbetsnamnet JulKIT) och som KuntaIT således skall sammanlösas med. Enligt planerna skall denna instans inleda sin verksamhet vid ingången av 2009. Något formellt beslut har dock inte ännu fattats i frågan.

KuntaIT:s grundläggande verksamhet finansieras från och med ingången av 2007 med ett särskilt budgetanslag. Anslaget uppgår enligt budgetpropositionen till 2 500 000 euro. Utgifter som hänför sig till den grundläggande verksamheten är enhetens personalkostnader och andra motsvarande kostna-

der samt kostnader för strategier och arkitektur och annan verksamhet som hänför sig till främjandet av kompatibilitet och gemensamma tjänster för den verksamhetsmiljö inom informationsförvaltningen som betjänar kommunerna och den övriga offentliga förvaltningen. Med hjälp av ett nära samarbete mellan de nationella aktörerna eftersträvar man att eliminera överlappningar och säkerställa att de reformerande åtgärderna genomförs effektivt såväl i kommunerna som av staten.

Såsom utvecklingsprojekt som hör till annan än grundläggande verksamhet inleds under KuntaIT:s första verksamhetsår utvecklingsprogram som är gemensamma för den kommunala sektorn och delvis för hela den offentliga förvaltningen och som stöder reformen av tjänsterna. I enlighet med målsättningen för KuntaIT stöder man med hjälp av utvecklingsprogrammen genomförandet av tjänster och processer som är kundrelaterade och överskrider organisationsgränserna och använder informations- och kommunikationsteknik, kompatibiliteten, tillförlitligheten och kostnadseffektiviteten inom informationsförvaltningen samt utvecklandet av kunskanden bland den personal som utvecklar informationsförvaltningen och tjänsterna. Utvecklingsprogrammen fastställs i samband med utarbetandet av KuntaIT:s årsplan. Vid ingången av 2007 inleds nationellt sett betydande spetsprojekt på de områden som fastställs i utvecklingsprogrammen. Som spetsprojekt i utvecklingsprogrammen kommer att väljas och prioriteras de viktigaste utvecklingsobjekten ur kommun- och servicestrukturreformens synvinkel, t.ex. utvecklingsprojekt som avser att revidera kundbetjäningssfunktionerna, utvecklingsprojekt för samarbetet inom upphandlingsverksamheten, för enhetligande av och övergången till elektroniska tjänster i fråga om processer samt utvecklingsprojekt som är viktiga med tanke på kompatibiliteten och som avser den öppna arkitekturen och gränssnitten. Dessutom inleds nödvändiga spetsprojekt för utvecklandet av i synnerhet informationssäkerheten och beredskapen inom den kommunala sektorn. Kommunerna skall med sin finansieringsandel delta i dessa utvecklingsprojekt som betjänar kommunerna.

Avsikten är att sammanlagt 10 miljoner euro i finansiering skall reserveras för utvecklingsprogrammen och de spetsprojekt som fastställs senare. Ovan har redan hänvisats till det faktum att det ofta är svårt att fatta beslut om flera kommuners gemensamma anskaffningar. När det blir fråga om projekt som gäller hela kommunfältet och när kommunerna bör nå enighet om anskaffningar och finansieringsbeslut som hänför sig till dessa projekt är det i praktiken rentav omöjligt att enskilt samla in finansieringsandelarna. Olika finansieringssätt har behandlats i den arbetsgrupp som tillsattes av inrikesministeriet och i vilken även Finlands Kommunförbund har varit representerat utöver de centrala ministerierna. Det ändamålsenligaste sättet på vilket kommunerna kunde delta i utvecklandet av gemensam arkitektur och serviceprocesser samt IT-lösningar som överensstämmer med och stöder dessa, har arbetsgruppen ansett vara användningen av den allmänna statsandelen till kommunerna för finansiering av KuntaIT.

Den delegation (Juhta) som avses i statsrådets förordning om delegationen om informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen (145/2006) verkar som styrgrupp för KuntaIT-enheten och som den som styr finansieringen. Inrättandet av KuntaIT är en del av en utvecklingsprocess som resulterar i inrättandet av en informationsförvaltningsaktör för hela den offentliga sektorn. KuntaIT-enheten fungerar redan nu i nära samarbete med statens IT-ledningsenhet (ValtIT) samt aktörer som nationellt sett är ansvariga för social- och hälsovårdens informationsförvaltning.

3. De föreslagna ändringarna

Det föreslås att till 27 § i lagen om statsandelar till kommunerna (1147/1996) fogas ett nytt 3 mom., enligt vilket den allmänna statsandel som beviljas kommunerna åren 2007 och 2008 minskas med 0,96 euro per invånare vartdera året för finansiering av kostnaderna för utvecklande av statens och kommunernas gemensamma informationssystem. Avsikten är att ett anslag motsvarande denna minskning av statsandelarna, samman-

lagt ca 10 miljoner euro, skall tas in i statsbudgeten för att användas för sagda kostnader för utvecklande av informationssystemen. Anslaget är ett reservationsanslag som kan användas under tre år.

4. Propositionens konsekvenser

Förslaget om minskning av den allmänna statsandelen till kommunerna med 0,96 euro per invånare åren 2007 och 2008 sänker den allmänna statsandelen till kommunerna med sammanlagt ca 10 miljoner euro, dvs. med ca 5 miljoner euro vartdera året. Motsvarande belopp anvisas i statsbudgeten för att användas för utvecklande av statens och kommunernas gemensamma informationssystem i syfte att finansiera omfattande nationella och nationellt sett betydande projekt.

Propositionen bedöms inte ha några betydande administrativa verkningar.

5. Beredningen av propositionen

Utvecklandet av informationsförvaltningen inom den kommunala sektorn har beretts som en del av regeringens informationssamhällsprogram. Informationssamhällsprogrammet tillsatte den 3 oktober 2005 en arbetsgrupp bestående av representanter för Finlands Kommunförbund, Esbo stad, statsrådets kansli, inrikesministeriet, finansministeriet, undervisningsministeriet samt social- och hälsovårdsministeriet med uppgift att bereda inrättandet av en aktör (KuntaIT) som stärker informationsförvaltningssamarbetet i kommunerna. Arbetsgruppen överlämnade sitt förslag den 18 januari 2006.

Finansieringen av KuntaIT har därefter setts över i en arbetsgrupp tillsatt av inrikesministeriet, i vilken samma instanser har varit representerade som i ovan nämnda arbetsgrupp förutom Esbo stad. Finansieringsgruppen föreslog att stora överkommunala, särskilt nationella projekt finansieras med ett rambelopp som överförs från den allmänna statsandelen till kommunerna.

Regeringspropositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid inrikesministeriet. I ären-

det har hörts Finlands Kommunförbund, som inte hade något att anmärka på i fråga om förslaget.

6. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft vid ingången av 2007. Lagen tillämpas när beslut fattas om

den allmänna statsandelen till kommunerna för 2007 och 2008.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av 27 § i lagen om statsandelar till kommunerna

I enlighet med riksdagens beslut
 fogas till 27 § i lagen av den 20 december 1996 om statsandelar till kommunerna
 (1147/1996), sådan den lyder i lag 1068/2005, ett nytt 3 mom. som följer:

27 §

derna för utvecklande av statens och kommunernas gemensamma datasystem.

Belopp som ligger till grund för allmän statsandel

Denna lag träder i kraft den 200 .

Den allmänna statsandel som beviljas kommunen 2007 och 2008 minskas med 0,96 euro per invånare för finansiering av kostna-

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 17 november 2006

Republikens President

TARJA HALONEN

Region- och kommunminister *Hannes Manninen*